

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM iç tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 07.10.2021

Oya ERSOY

İstanbul Milletvekili

Diyanet İşleri Başkanlığının 2020 yılı bütçesine ait Sayıştay Denetim Raporu geçtiğimiz ay yayımlanmıştır. Başkanlığa 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile toplam 11.559.609.000 TL ödenek verilmiştir. Bu ödeneğin %82,04'ü personel giderlerine, %14,53'ü Sosyal Güvenlik Kurumu devlet primi giderlerine, %2,24'ü mal ve hizmet alım giderlerine, %0,34'ü cari transfer giderlerine ve %0,85'i ise sermaye giderlerine ayrılmıştır.

2020 mali yılı sonunda gerçekleşen 10.930.391.481 TL'lik harcamanın %81,13'ünü personel giderleri, %14,44'ünü Sosyal Güvenlik Kurumu devlet primi giderleri, %2,72'sini mal ve hizmet alım giderleri, %0,77'sini cari transferler ve %0,94'ünü sermaye giderleri oluşturmaktadır.

Başkanlığın 2020 yılı toplam geliri 799.904.111,78 TL olup bu gelirlerin 738.082.783,26 TL'sini vergi gelirleri oluşturmaktadır. Birçok kalemden gelir elde eden Başkanlığın vergi gelirleri, en büyük paya sahip olup gelirlerin %93'ünü oluşturmaktadır.

Almış olduğu bütçe ile birçok bakanlığı geride bırakan Diyanet İşleri Başkanlığı, yapmış olduğu harcamalar ile de dikkat çekmektedir.

Sayıştay tarafından yapılan denetimler sonucunda;

- **4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci Maddesi Kapsamında Yapılan Alımlarda Yerine Getirilmeyen Hususlar başlığında;**

Diyanet İşleri Başkanlığı merkez birimlerinde 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22-d maddesine göre Kamu İhale Kurumunun internet sayfasındaki yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi ve yasaklı olduğunun belirlenmesi durumunda, söz konusu kişiden alım yapılmaması gerekmektedir. Ancak Sayıştay tarafından yapılan incelemelerde merkez harcama birimlerinde yasaklılık kontrolünün yapılmadığı anlaşılmıştır.

- **22-d Maddesi Kapsamı Dışındaki Alımlarda Piyasa Fiyat Araştırması Yapılmaması;**

Doğrudan temin kapsamında bulunan alımlardan 22-d maddesi dışındaki alımlarında genel olarak piyasa fiyat araştırması yapılmadığı görülmüştür. Piyasa fiyat araştırması yapılması sadece 22/d maddesi alımlarında değil, tüm doğrudan temin alımlarında zorunludur. Çünkü piyasa fiyat araştırması yapma zorunluluğu, 4734 sayılı Kanunun 22 'nci maddesinin son fıkrasıyla, tüm doğrudan temin alımları için getirilmiştir.

Sayıştay tarafından yapılan inceleme sonrasında, doğrudan temin kapsamında bulunan alımlarda genel olarak piyasa fiyat araştırması yapılmadığı görülmüştür.

- **Bazı Alımlarda Açık İhale Usulü Yerine Pazarlık Usulünün Seçilmesi;**

İdare, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre Açık İhale Usulü ile gerçekleştirmesi gereken işlerin temini için uygun olmayan usuller kullanmıştır. Açık ihale usulü, bütün isteklilerin teklif verebildiği usuldür. Ancak İdare, bu usulde yapması gereken bazı ihaleleri diğer istisnai usullerde gerçekleştirmiştir.

Sayıştay Diyanet İşleri Başkanlığı'nın açık ihale yerine pazarlık usulüne göre ihale yaptığını şu şekilde sıralamıştır. Örneğin, 2020/222657 kayıt numaralı İftar-Sahur Canlı Yayın Programı Hizmet Alımı işini 4734 sayılı Kanunun 21 'inci maddesinin (b) bendi kapsamında Pazarlık usulü ile gerçekleştirmiştir. İdare, ihale onay belgesinde bu usulün seçilmesine gerekçe olarak programın yapılacağı mekânın Ramazan ayına kısa bir süre kala belirlenebildiği ve programda kullanılacak ekipmanların mekan belirlendikten sonra

ayartlanabildiği, bu sebeple de açık ihale usulü uygulamak için vakit kalmadığı hususlarını göstermiştir.

Bir başka örnekte İdare, 2020/415988 kayıt numaralı 4-6 Yaş Grubu Muhtelif Kitap İş i ihalesini yine 4734 sayılı Kanunun 21'inci maddesinin (b) bendi kapsamında pazarlık usulü ile gerçekleştirmiştir.

Sayıştay tarafından hazırlanan raporda, Diyanet İşleri Başkanlığı'nın İdarenin uygun olmayan ihale usulleri ile alımlarını gerçekleştirdiği ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun rekabet, eşit muamele ilkelerine aykırı davrandığı yönündedir.

Bu bağlamda;

1. Diyanet İşleri Başkanlığı, merkezi yönetim bütçe kanunlarıyla verilen ödeneğin yanı sıra teşebbüs ve mülkiyet gelirleri, alınan bağış ve yardımlar ile "diğer gelirler" olarak açık bir biçimde ifade edilmeyen gelirler elde etmektedir. Bu gelirler nereden elde edilmektedir?
2. Cumhurbaşkanı Yardımcısı olarak, Diyanet İşleri Başkanlığı'nın harcamalarının %81,13'ünü personel giderlerine ayırıp istihdam yaparken, okullarda temizlik görevlisi, güvenlik görevlisi ihtiyacının karşılanmayarak sağlıklı koşullarda eğitim görmesi konusunda bir açıklamanız olacak mıdır?
3. Sayıştay raporunda da yer alan bulgular neticesinde, Diyanet İşleri Başkanlığı merkez birimlerinde 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22-d maddesine göre Kamu İhale Kurumunun internet sayfasındaki yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığı kontrol edilmeden harcama yaptığı yönündedir. Diyanet İşleri Başkanlığı neden yasaklılar listesine bakmadan harcama yapmıştır? Bu şirketler hangileridir ve hangi mal/hizmet alımı yapılmıştır?
4. Sayıştay raporunda yer alan bulgularda, Diyanet İşleri Başkanlığı mal/hizmet alımları sırasında genel olarak piyasa araştırması yapılması hususuna uymamıştır. Başkanlık neden piyasa araştırması yapmamış ve hangi şirketlerden mal/hizmet alımı yapmıştır?
5. Diyanet İşleri Başkanlığı'nın açık ihale yerine pazarlık usulüne göre ihale yaptığı Sayıştay raporlarında yer almıştır. Neden Pazarlık usulü ihale yöntemini kullanmış ve hangi şirketlere ihaleyi vermiştir?
6. Diyanet İşleri Başkanlığı, pazarlık usulü ile ihale verdiği mal ve hizmet alımını, Ramazan ayında "İftar-Sahur Canlı Yayın Programı Hizmeti" için yapmış ve bu

programın yapılacağı mekân ve ekipmanları için gerçekleştirilmiştir. Zaman olmadığı için açık ihale yerine pazarlık ihale usulünü yaptığını söyleyen Diyanet İşleri Başkanlığı, Ramazan ayının başlangıcını bilmemekte midir? Hangi şirketler ile pazarlık usulü mal ve hizmet alımı yapılmıştır?

7. Diyanet İşleri Başkanlığı, 4-6 Yaş Grubu Muhtelif Kitap İş i ihalesini yine pazarlık usulü ile gerçekleştirmiştir. Açıklama da ise, İhale onay belgesinde Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğünün ihaleye konu kitapların basımına ivedi olarak ihtiyaç duyduğunu ihaleyi gerçekleştiren birim olan Dini Yayınlar Genel Müdürlüğüne bildirdiği, ancak basım için grafik, tasarım ve kapak çalışmaları yapıldığı, iş in açık ihale ile gerçekleştirilmesi durumunda Eylül ayında Kuran kurslarına başlayacak öğrencilerin kullanımına yetismeyeceği, bu sebeplerle de pazarlık usulü ile ihalenin gerçekleştirildiği şeklindedir. Öğrencilerin Kuran kurslarına Eylül ayında başlayacağı bilinmekte kitap ihalesi neden pazarlık usulü yapılmıştır? İhale hangi şirketlere verilmiştir?
8. Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından rahatlıkla yıl başından itibaren bu ihalelerin planlanması mümkün iken neden planlaması yapılmamıştır?